



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Montes Pietatis. paragrapho nono.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. IX.

Lucrum in Mutuo, quod exigitur à Montibus Pietatis.

1. **H**uc id reducimus, quia in Montibus datur Mutuum cum certo lucro, ut jam videbimus.

Est enim Mons Pietatis summa aliqua pecunie, vel tritici, &c. in communi posita ex alicujus donatione, vel eleemosyna, destinata ad mutuandum indigentibus, salvo semper Capituli, quodcumque tandem illud sit. Habet autem tres conditiones.

Primam, ut Mutua detur certa quaedam quantitas ex ea summa, idque ad tempus certum.

Secundam, ut Mutuatarius det idonea pignora custodienda apud prædicti Montis Administratores, quæ non solventibus statuto tempore Mutuatariis, venduntur, retenta à Monte parte sibi debita, alia verò, si superest, ipsi Mutuatario reddita.

Tertiam, ut Mutuatarius pro rata pecunie sibi mutuata, & pro rata temporis solvat singulis mensibus, certum quid pro laboribus, & stipendio Ministrorum Montium, pro conductione domus, in qua hi Ministri resident, pro libris rationum, & pro aliis sumptibus ad Montis conservationem necessariis.

2. Afferendum est, hujusmodi Pietatis Montes licitos, immò, & verè pios esse. Ratio evidens, & principalior est, quia illud, quod solvitur pro hujusmodi Mutuo, solvitur propter expensas necessarias ad conservandos Montes in commodum Mutuatantium. Sanè, si Mutuare Petro centum modios frumenti, qui ad illum pervenire non possunt, nisi opera, & laboribus asportantium, nonnè deceret Petrus, in cuius gratiam fit translatio frumenti, transportationis solvere stipendium? Ita prorsus in casu Montium. Lessius a dicit, hanc doctrinam esse de fide tenendam. Molina b ait, contrariam opinionem non esse tutam. Lupus, c esse temerariam. Totus d asserit, eum, qui contrarium affirmat, esse excommunicatum. Merito autem hæc sententia contorquentur, quia hi Montes fuerunt approbati in suis Constitutionibus à Paulo II. à Sixto IV. Innocentio VIII. Ale-

xandro VI. Julio II, ut haberetur in Bulla Leonis X. & etiam in Concilio Lateranensi, & & teran. sub] in Tridentino. f

3. Objicies. Cajetanus, g qui interfuit dicto Concil. Lateranensi, scripsit integrum opusculum contra hos Montes, & Sotus h ait, ea, quæ sunt definita a Concilio Lateranensi non esse usu recepta

4. Respondeo. Cajetanus scripsit illud opusculum multis annis, ante dictum Concilium, nempe anno 1498. ut patet ex fine operis. feuli, cum tamen Concilium hanc veritatem definiverit anno 1515. Sotus verò fundamentum valde infirmo nixus est. Nam definita in eo Concilio, saltem per totam Italiam usæ recepta sunt. Quod si non essent recepta, adhuc Sotus nihil contra rem nostram diceret. Nam cum Concilium definit aliquid, quod ad fidelium mores pertinet, errare non potest, nec id dependet ab usus receptione, quare cum Concilium definiat, Montes Pietatis licitos esse, nemo sine temeritate oppositum proloqui potest, immò Concilium excommunicat ipso facto contrarium dicentes, vel prædicantes.

5. Denique, si ve ad ornatum, si ve ad complementum hujus argumenti adverte, si Mons aliquid exigeret à Mutuatariis, ut solverent tria verbi gratia pro singulis centenariis, scum tamen pro expensis, & rebus necessariis sufficerent duo, tunc illicitè & usurariè acturos Ministros, si tria exigant, ut ex dictis patet. Contra, si progressu temporis duo, quæ nunc solent justè solvi, appareret, non sufficere, tunc poterunt exigi tria, ut item constat ex dictis.

6. Quæres. Si quid fortè superest de sumptibus necessariis, potestne in Montis utilitatem accrescere?

Respondeo, Nequaquam ex Filliocio. Ratio est, quia Mons non potest licitè locupletari ex Mutuo, quod concedit, sed potest, dumtaxat, se servare indemnem. Quare superfluum est restituendum Mutuatariis iis, qui plus, quam debuerunt, solverunt. Quod si hi ignorentur, tunc expendatur in usus pios, vel distribuatur in Pauperes, vel componatur cum Bulla compositionis, ubi illa adest. Verum, quia inter alios pios usus meritò connumeratur, & ipse Mons, ideo tunc superfluum eidem Monti (non verò Ministris, quibus sufficienter est satisfactum) fas erit attribui.

Dixi

a Delugo
d. 2. §. de
Iust. nu.
195.

Dixi ex *Filiatio*, nam Delugo *propen-*
der ad dicendum, (licet denique se remittat
intentioni Mutuantium, & consuetudini)
propendet, inquam, ad dicendum, quando
bona fide Ministri Montis exigunt tria verbi
gratia pro centum, putantes hoc sufficere, pos-
se id, quod fortè superest, retineri absolute
pro Monte: sicuti, si fortè non sufficerent, ip-
se Mons damnus pateretur, nec à Mutuata-
riis illud refarciendum postulare: tunc e-
nim, id est, initio Mutui, fuit par utriusque,
Montis scilicet, & Mutuatarii periculum, si-
cuti supra in simili dictum est de ludo for-
tis, ergo eorundem erit, siue emolumentum,
siue detrimentum.

C A P U T IV.

Casus in Mutuo Usuram certò con-
tinentes.

§. I.

*Exigere in Mutuo benevolentiam ex
Iustitia.*

1. **C**um possim, ut capite præcedente §.
secundo diximus, à Mutuatario ex-
igere gratitudinem, benevolentiam,
Amorem, quæro hic, an possim hæc exigere
quasi debita ex Iustitia.

2. Respondeo, nequaquam, sed solum, si-
cuti ibi diximus, tanquam congruentia, &
cum libertate Mutuatarii. Ratio est manife-
sta, quia, si exigeres amorem ex Iustitia, exi-
geres plus quàm tibi à Mutuatario debetur,
ab ipso enim debetur tantummodo ex con-
venientia. Lege Valentiam, b

b Valent.
To. 3. disp.
5 q. 2.1. p. 2

§. II.

*Exigere tanquam ex Iustitia in Mutuo obliga-
tionem remutuandi, siue iudicandi, vendendi,
Agros colendi, &c.*

1. **S**i quis Mutuet alteri cum pacto, ut Mu-
tuatarius teneatur remutuare Mutuanti,
quando is indigerit.

2. Si cum pacto, ut Mutuatarius mihi, in
aliquo negotio, vel alteri meo amico fideju-
beat.

3. Si cum pacto, ut idem Mutuatarius ali-
quod iter suscipiat, vel aliquod opus in me-
um obsequium faciat, puta, medendi, docen-
di, vendendi, advocandi, agros meos suo tem-
pore colendi, &c.

4. Si cum pacto, ut idem conferat mihi
Mutuanti, vel amico aliquod officium tem-
porale, vel aliquod Beneficium Ecclesiasti-
cum.

5. Si cum pacto, ut idem Mutuatarius ex-
hibeat mihi Mutuanti, vel alteri munus, quod
vocant à lingua, quale est alloqui Principem,
Judicem, &c. Vel ab obsequio, quale est co-
mitari me Mutuantem, vel meam uxorem, fi-
lios, &c. Vel à manu, quale est aliquid mihi
Mutuanti, vel suis elargiri.

6. Si cum pacto, ut ipse Mutuatarius fre-
quenter officinam, vel scholam, vel Molen-
dinum Mutuantis.

7. Si quis, inquam, cum aliquo ex his pa-
ctis, ea ex Iustitia requirendo, mutuet, Usu-
rarius clarè est. Ratio ducitur ex dictis, quia
hæc sunt gravamina ultra, seu præter mu-
tuum, suntque obligationes civiles, sanè pre-
tio æstimabiles. Hæc sparsim habes apud Do-
ctores, apud quos invenies, an officium tem-
porale, & Beneficium Ecclesiasticum, si sic
acquiruntur, validè acquirantur? & an sal-
tem sint renuntianda; & denique, an fructus
ex illis percepti sint restituendi? præsertim in
Beneficio Ecclesiastico, ubi, sic, interveniret
Simonia, quæ omnem collationem invalidat
cum onere restituendi. Hæc autem solum
in nullo, nam cæterum pertinent ad alias mat-
rias.

8. Dixi tamen (requirendo ex Iustitia)
nam, si solum, & sincerè sine pallio Usuræ
hæc requirantur, immò, & ad illa excitet Mu-
tuans Mutuatarium, tanquam rememorando
id, quod de jure naturæ est, nempe congruen-
tiam ex gratitudine, non erit Usura, ut ex præ-
ced. §. constat.

9. Huc pertinet sequens contrahendi mo-
dus, quo sic dicas: *Mutuabo interim, dum fre-
quentabis meum Molendinum, vel quid simile
facies: at, quando desieris hæc præstare, tenearis
mihi Mutuum reddere.* Quæro enim, an hæc sit
Usura?

Respondeo. Molina, c & Less. d aliique, li-
cet fateantur, periculum maximum esse, ne
illa pallietur, tamen in rigore, si sine furo,
& fallacia fiat, Usuram non esse, putant.

Ratio